

Міністерство освіти і науки України

Державний заклад
«Південноукраїнський національний педагогічний
університет імені К. Д. Ушинського»
кафедра політичних наук і права
Центр соціально-політичних досліджень «Politicus»

**X ВСЕУКРАЇНСЬКА
НАУКОВО-ПРАКТИЧНА КОНФЕРЕНЦІЯ
З МІЖНАРОДНОЮ УЧАСТЮ**

**СУЧАСНА УКРАЇНСЬКА
ДЕРЖАВА:
ВЕКТОРИ РОЗВИТКУ
ТА ШЛЯХИ МОБІЛІЗАЦІЇ РЕСУРСІВ**

30 квітня 2026 р.

м. Одеса

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

**ДЕРЖАВНИЙ ЗАКЛАД
«ПІВДЕННОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ К. Д. УШИНСЬКОГО»
КАФЕДРА ПОЛІТИЧНИХ НАУК І ПРАВА
ЦЕНТР СОЦІАЛЬНО-ПОЛІТИЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ «POLITICUS»**

**X ВСЕУКРАЇНСЬКА НАУКОВО-ПРАКТИЧНА
КОНФЕРЕНЦІЯ
з міжнародною участю**

**СУЧАСНА УКРАЇНСЬКА ДЕРЖАВА:
ВЕКТОРИ РОЗВИТКУ ТА ШЛЯХИ
МОБІЛІЗАЦІЇ РЕСУРСІВ**

30 квітня 2026 року

м. Одеса

УДК 321(477)(063)

DOI: <https://doi.org/10.24195/UkrainianState2026-10>

*Рекомендовано до друку Вченою радою Університету Ушинського
(протокол від 28 травня 2026 року № 14)*

Сучасна українська держава: вектори розвитку та шляхи мобілізації ресурсів : матеріали X Всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю, м. Одеса, 30 квітня 2026 року. Одеса : ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського», Центр соціально-політичних досліджень «Politicus», 2026. 583 с.

Рецензенти:

Кокорев О. В., доктор політичних наук, доцент, в.о. завідувача кафедри журналістики, соціальних комунікацій і ІТ-права Державного університету Інтелектуальних технологій і зв'язку.

Петінова О. Б., доктор філософських наук, професор, професор кафедри філософських і соціологічних студій та соціокультурних практик ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»

Організаційний комітет конференції:

Наумкіна С. М. – доктор політичних наук, професор, завідувач кафедри політичних наук і права Університету Ушинського;

Музиченко Г. В. – проректор з наукової роботи, доктор політичних наук, професор, професор кафедри політичних наук і права Університету Ушинського;

Гедікова Н. П. – доктор політичних наук, професор, професор кафедри політичних наук і права Університету Ушинського;

Проноза І. І. – кандидат політичних наук, доцент, доцент кафедри політичних наук і права Університету Ушинського;

Каменчук Т. О. – кандидат політичних наук, доцент, доцент кафедри політичних наук і права Університету Ушинського;

Таску-Ставре М. – доктор політичних наук, професор, професор Бухарестського університету (Румунія);

Хевцуріані А. – доктор наук у сфері міжнародних відносин, професор факультету права та міжнародних відносин, Грузинський технічний університет (Грузія).

У збірнику матеріалів X Всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю «Сучасна українська держава: вектори розвитку та шляхи мобілізації ресурсів» представлено результати наукових досліджень науково-педагогічних працівників, здобувачів вищої освіти, молодих науковців та практиків із вітчизняних і зарубіжних закладів вищої освіти та наукових установ, об'єднаних прагненням до осмислення актуальних викликів державотворення, суспільного розвитку та післявоєнної відбудови України.

Матеріали збірника охоплюють широкий спектр актуальних проблем сучасної політичної, правової, економічної та соціогуманітарної науки. У наукових доповідях і дослідженнях висвітлено питання розвитку та модернізації політичних інститутів і процесів сучасної держави, правових та економічних механізмів відбудови України, інформаційної безпеки та протидії гібридним загрозам в умовах глобальних трансформацій. Значну увагу приділено філософським засадам державотворення, соціальним практикам і менеджменту соціокультурного розвитку, а також питанням євроінтеграції, транскордонної співпраці, міжнародних партнерств і регіональних стратегій сталого розвитку в умовах сучасних політичних та соціальних змін.

Збірник відображає високий рівень наукової дискусії та міждисциплінарного підходу до аналізу суспільно-політичних процесів, сприяє розвитку наукової комунікації та міжінституційної співпраці. Матеріали конференції становлять практичний і науковий інтерес для дослідників, викладачів, здобувачів освіти, представників органів державної влади, місцевого самоврядування та фахівців у сфері політичних, правових, економічних і соціогуманітарних наук.

Матеріали подано в авторській редакції. За зміст та достовірність наведених фактів, цитат і даних відповідальність несуть автори.

Шувар Наталія, Закалик Галина	ПСИХОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ПРОЯВУ УВАГИ РЕАБІЛІТОЛОГІВ-ПЕРШОКУРСНИКІВ В УМОВАХ ВІЙНИ	423
Янківська Анастасія	ІСТОРИЧНА КОНЦЕПЦІЯ МИХАЙЛА ГРУШЕВСЬКОГО ЯК ІДЕОЛОГІЧНИЙ ФУНДАМЕНТ УКРАЇНСЬКОГО ДЕРЖАВОТВОРЕННЯ	427
Chaban Nelya	BIOECONOMY AND BIOTECHNOLOGICAL ENTREPRENEURSHIP: THEORETICAL APPROACHES AND CONTEMPORARY INTERPRETATIONS	429
Krokhmal Oleksandr	UKRAINIAN MENTALITY BETWEEN TRADITION AND MODERNIZATION: A PHILOSOPHICAL ANALYSIS	434
Severynchuk Oleksii	EVERYDAY LIFE PRACTICES OF UKRAINIAN MIGRANTS ABROAD AS A FOCUS OF SOCIOLOGICAL RESEARCH: ADAPTATION, INTEGRATION AND CONFLICTS	436

СЕКЦІЯ 5. ЄВРОІНТЕГРАЦІЯ, ТРАНСКОРДОННА СПІВПРАЦЯ ТА МІЖНАРОДНІ ПАРТНЕРСТВА УКРАЇНИ

Андрусик Владислав	СТРАТЕГІЯ WINWIN ЯК ІНСТИТУЦІЙНА ОСНОВА ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНОГО ВЕКТОРУ ВІДБУДОВИ НАПІВПРОВІДНИКОВОЇ ІНДУСТРІЇ УКРАЇНИ	442
Бабіна Валентина	РЕГІОНАЛЬНІ СИСТЕМИ МІЖНАРОДНИХ ВІДНОСИН ЯК СЕРЕДОВИЩЕ ФУНКЦІОНУВАННЯ ДИПЛОМАТИЧНОЇ СЛУЖБИ: СУЧАСНІ ВИКЛИКИ ДЛЯ УКРАЇНИ	446
Беньковський Сергій	ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНІ РЕФОРМИ ТА ЇХ ВПЛИВ НА ГРОМАДЯНСЬКЕ СУСПІЛЬСТВО УКРАЇНИ	449
Галіцян Ольга	ПРОГРОМАДСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ У ВИМІРАХ ІННОВАТИЗАЦІЇ ТА ЄВРОПЕЙСЬКОГО ЕДУКАЦІЙНОГО СТРАТЕГУВАННЯ	452
Гедікова Наталя	ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ДИПЛОМАТІЇ УКРАЇНИ В УМОВАХ ДИНАМІЧНИХ ЗМІН МІЖНАРОДНИХ ВІДНОСИН	455
Громико Олександра	ВПЛИВ ПРАКТИКИ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СУДУ З ПРАВ ЛЮДИНИ НА АДМІНІСТРАТИВНЕ СУДОЧИНСТВО УКРАЇНИ	458
Даник Вадим	ПІДГОТОВКА ФАХІВЦІВ З НАВІГАЦІЙНОЇ ВАХТИ ДЛЯ ВІДНОВЛЕННЯ МОРСЬКОЇ ГАЛУЗІ УКРАЇНИ	461
Дерев'янку Ігор	ІНСТИТУЦІЙНА ТА БЕЗПЕКОВА АСИМЕТРІЯ У ВІДНОСИНАХ УКРАЇНИ З НАТО	463
Дидик Олександр	АНТИКОРУПЦІЙНА ПОЛІТИКА УКРАЇНИ: МІЖ ЗОВНІШНЬОЮ ОБУМОВЛЕНІСТЮ ЄС ТА ВНУТРІШНІМИ БЕЗПЕКОВИМИ ІМПЕРАТИВАМИ	466
Іванова Наталія Федосова Олександра	УКРАЇНА В КОНТЕКСТІ ЄВРОПЕЙСЬКОЇ ІНТЕГРАЦІЇ ТА МІЖНАРОДНИХ ПАРТНЕРСТВ У ФРАНКОМОВНОМУ НАУКОВОМУ ДИСКУРСІ (ANNUAIRE FRANÇAIS DE RELATIONS INTERNATIONALES)	470
Іванова Наталія Василега Софія	ТРАНСФОРМАЦІЯ ЧЕСЬКОЇ МОДЕЛІ ПІДТРИМКИ УКРАЇНИ В ДЗЕРКАЛІ ФРАНКОМОВНОЇ АНАЛІТИКИ (СІЧЕНЬ 2026 РОКУ)	474

4. Telvak V., Pedych V., Telvak V. Historical school of Mykhailo Hrushevsky in Lviv: formation, structure, personal contribution. *Studia Historiae Scientiarum*. 2021. Vol. 20. P. 239–261. DOI: 10.4467/2543702XSHS.21.009.14040.

Chaban N. A.,
Ph.D. candidate (educational and scientific level)
in the field of «Philosophy»,
Educational and Scientific Institute of Musical and
Performing Arts and Socio-Cultural Practices,
Ushynsky University,
Odesa, Ukraine

BIOECONOMY AND BIOTECHNOLOGICAL ENTREPRENEURSHIP: THEORETICAL APPROACHES AND CONTEMPORARY INTERPRETATIONS

In contemporary Ukrainian academic literature, the bioeconomy is viewed as an integrative, interdisciplinary field that combines economic, technological, and environmental approaches to the use of biological resources and the development of sustainable development models. In this context, researchers emphasize its role as a system focused on the effective integration of biomass, industrial waste, and biotechnologies into various sectors of the economy (I. Dulcka [2], O. Makarchuk [4], O. Litvak [3]). Within the study of the interconnection between the bioeconomy and biotechnological entrepreneurship, the work by V. Bugaychuk and I. Grabchuk holds a significant place, in which the bioeconomy is viewed as a qualitatively new stage in the development of the economic system, shaped by global challenges and scientific and technological progress. The authors argue that its emergence is a natural response to the intensification of resource, environmental, and socio-economic problems, and its essence lies in the transition from a linear economic model to a circular one, based on the rational use of bioresources, recycling, and waste minimization. In this context, the bioeconomy emerges as a comprehensive system that integrates economic, environmental, and biotechnological components, where biomass serves as the basic resource and biotechnology as the tool for its transformation into high-value-added products. This interaction lays the groundwork for the development of biotechnology entrepreneurship as a practical mechanism for implementing the bioeconomic model,

which facilitates the commercialization of scientific research, the introduction of innovations into production, and the creation of new markets for bioproducts [1].

Further conceptual clarification of these approaches is presented in the works of M. Talaviri and co-authors, where the bioeconomy is interpreted as a systemic approach to managing natural resource use and the rational utilization of biological resources, with the simultaneous implementation of innovations, primarily in the agricultural sector. It is emphasized that the formation of a bioeconomic model of economic management is linked to the need to ensure a balance between economic growth and environmental conservation by reducing environmental risks and increasing the efficiency of natural resource use [5]. Expanding on these points, M. Talavira emphasizes the integration of bio-, nano-, and information technologies as the foundation for the emergence of a new type of economic system focused on renewable resources and innovative biotechnologies. In this context, biotechnology entrepreneurship is viewed as a key mechanism for transforming scientific knowledge into practical innovations and their subsequent commercialization in the agricultural sector, energy, and industry. At the same time, the paper emphasizes the decisive role of science as the driving force behind bioeconomic transformations, as well as the importance of institutional support – the legislative framework, state support, and the development of innovative infrastructure, including bioclusters. Separate emphasis is placed on the structural problems of bioeconomy development in Ukraine, in particular insufficient funding for science and the low level of innovation commercialization, which limits its potential as a systemic model of sustainable development [6].

Most Ukrainian researchers view the bioeconomy as a strategic direction for transforming the economic system, based on the principles of circularity, resource efficiency, and technological innovation; its importance for the development of the agricultural sector and the management of natural resource use in the context of globalization challenges is emphasized, where the bioeconomy emerges as a tool for combining economic development with environmental security and the sustainable use of natural resources. In contemporary international scientific discourse, the bioeconomy is increasingly interpreted as a complex innovation-institutional system that integrates scientific knowledge, public policy, and entrepreneurial activity. In this context, it emerges not merely as an economic sector, but as a strategic mechanism for transitioning to sustainable development models, underpinned by the widespread integration of biotechnologies into production, social, and environmental practices. Thus, in their article «The Bioeconomy for Sustainable Development», A. Aguilar, T. Twardowski, and R. Wolgemut argue for an understanding of the bioeconomy as a new global development paradigm based on the sustainable use of renewable biological resources and integrating science, the economy, and society [8].

The issue of building a bioeconomy and the importance of innovation networks and knowledge in this process are discussed in detail in the works of B. Golembiewski, N. Zika, and S. Bröring [12]. Bio-technological entrepreneurship emerges as a key mechanism for realizing the potential of the bioeconomy, ensuring the transformation of scientific knowledge into commercially significant products and services while simultaneously serving as a tool for commercializing scientific developments and forming innovation ecosystems that integrate the interaction of science, the market, and policy; it is based primarily on knowledge, innovation networks, and interdisciplinary cooperation, rather than solely on production activities.

In a number of scientific studies, researchers shift their focus to the institutional and global-economic dimensions of the bioeconomy. In particular, D. Wild views it as a component of the global economic system, emphasizing the decisive role of industrial policy and regulatory mechanisms in stimulating bio-innovation. In this approach, biotechnology entrepreneurship emerges as the result of the interaction between science, the market, the state, and society, and its effectiveness directly depends on the quality of the institutional environment and the sociocultural conditions that determine the spatial organization of biotechnology industries [15].

A conceptual understanding of the nature of the bioeconomy is presented in the work of M. Bugge, T. Hansen, and A. Kletkow, where it is defined as a multidimensional phenomenon that combines biotechnological, bioresource, and bioecological visions of development. Within this approach, biotechnological entrepreneurship emerges at the intersection of these dimensions, integrating innovative technologies, resource capabilities, and principles of sustainable development, which requires a comprehensive socio-economic analysis [11]. An important area of contemporary research is the analysis of the bioeconomy as a factor in the transformation of the entrepreneurial environment. Thus, S. Hinderer and A. Kukertz view bioeconomic transformation as an external driver of sustainable entrepreneurship, creating new opportunities for business while simultaneously placing increased demands on knowledge, competencies, and the ability to work with bioresources and bioproducts. In this context, biotechnology entrepreneurship emerges as a key element of an innovation-driven economy focused on sustainable development [13].

Significant attention is also paid to the strategic dimension of bioeconomy development. Research by M. Urbaniec and co-authors demonstrates that the choice of business strategies in this field is determined primarily by economic and market factors, which simultaneously incorporate environmental and social aspects. This contributes to the formation of more sustainable business models and strengthens the role of biotechnology entrepreneurship as an element of sustainable innovation

ecosystems [14]. A separate line of research is related to the typology of innovations in the bioeconomy. S. Bröhring, N. Laibach, and M. Wustmans propose a classification that encompasses substitute products, new bio-based processes, new bio-based products, and behavioral innovations. This approach allows for a deeper understanding of the specifics of innovation processes in the bioeconomy, their differences in terms of commercialization and implementation, and emphasizes the need for differentiated management of innovation activities [10].

From a socio-philosophical perspective, K. Birch's approach is of great significance, as it views the bioeconomy as a multilevel space of interaction between knowledge, place, and power. From this perspective, biotechnological entrepreneurship emerges as the central mechanism for transforming scientific knowledge into economic value, achieved through complex processes that combine local practices and global economic structures. In general, the bioeconomy integrates renewable resources and biological processes into production systems, ensuring economic growth, the creation of new jobs, and environmental improvement. It offers an alternative to traditional resource-intensive development models and addresses contemporary global challenges, including climate change, biodiversity conservation, and energy security [9].

Conclusion. In summary, it can be stated that contemporary research on the bioeconomy and biotechnology entrepreneurship demonstrates a gradual shift from a narrowly economic understanding of these phenomena to their interpretation as complex socio-technical systems. In this context, biotechnological entrepreneurship emerges not only as a form of innovative activity but as a key mechanism for integrating science, the market, and policy, ensuring the transformation of knowledge into socially significant and economically valuable outcomes. At the same time, attention is growing to the sociocultural, institutional, and ethical aspects of its functioning, which opens up prospects for further philosophical reflection on the bioeconomy as a holistic civilizational phenomenon.

Bibliography:

1. Бугайчук В. В., Грабчук І. Ф. Біоекономіка та її роль у розвитку сучасного суспільства. *Економіка АПК*. 2018. № 5. С. 110–116. URL: https://eapk.com.ua/web/uploads/pdf/eapk_2018_05_p_5_122-110-116.pdf?utm
2. Дульська І. В. Чи поїде Україна швидкісним потягом НТП? (маніфест технологічного розвитку країни). *Бюлетень Міжнародного Нобелівського економічного форуму*. 2012. № 1 (5), т. 1. С. 80–92. URL: <https://econforum.duan.edu.ua/images/PDF/2012/1/9.pdf>

3. Літвак О. А. Розвиток аграрного сектору економіки на біоекономічних засадах : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. екон. наук : 08.00.03. Миколаїв, 2016. 26 с.

4. Макарчук О. Г., Савчук В. К. *Біоенергетичний потенціал сільськогосподарського виробництва: економічний вимір, прогноз використання* : монографія. Київ : Аграр Медіа Груп, 2011. 177 с.

5. Розвиток біоекономіки та управління природокористуванням в умовах глобалізації : монографія. Талавиря М. П., Клименко А. М., Жебка В. В. та ін. Ніжин : ПП Лисенко М. М., 2012. 340 с.

6. Талавиря М. П. Нозвиток біоорієнтованої економіки на науковій основі. *Науковий вісник Ужгородського університету. Серія «Економіка»*. 2015. Випуск 1 (45). Т.2. С. 225-229.

7. Талавиря М. П. Розвиток біоорієнтованої економіки на науковій основі. *Науковий вісник Ужгородського університету. Сер. Економіка*. 2015. № 1 (45). Т. 2. С. 225–229. URL: http://www.visnyk-ekonomold.uzhnu.edu.ua/images/pubs/45/2/45_2_225-229_%D0%A2%D0%B0%D0%BB%D0%B0%D0%B2%D0%B8%D1%80%D1%8F.pdf

8. Aguilar A, Twardowski T, Wohlgemuth R. Bioeconomy for Sustainable Development. *Biotechnol J*. 2019 Aug;14(8):e1800638. doi: 10.1002/biot.201800638. Epub 2019 Jul 2. PMID: 31106982.

9. Birch K. Knowledge, place, and power: geographies of value in the bioeconomy. *New Genetics and Society*, 2012. № 31(2), pp. 183–201. <https://doi.org/10.1080/14636778.2012.662051>

10. Bröring S., Laibach N., Wustmans M. Innovation types in the bioeconomy. *Journal of Cleaner Production*. 2021. Vol. 278. 123–139. DOI: <https://doi.org/10.1016/j.jclepro.2020.121939>

11. Bugge M. M., Hansen T., Klitkou A. What Is the Bioeconomy? A Review of the Literature. *Sustainability*. 2016, № 8, 691. <https://doi.org/10.3390/su8070691>

12. Golembiewski B., Sick N., Bröring S. The emerging research landscape on bioeconomy: What has been done so far and what is essential from a technology and innovation management perspective? *Innovative Food Science & Emerging Technologies*. 2015. DOI: 10.1016/j.ifset.2015.03.006.

13. Hinderer S., Kuckertz A. The bioeconomy transformation as an external enabler of sustainable entrepreneurship. *Business Strategy and the Environment*. 2022. Vol. 31, No. 7. P. 2947–2963. DOI: 10.1002/bse.3056

14. Urbaniec M., Sołtysik M., Prusak A. et al. Fostering sustainable entrepreneurship by business strategies: An explorative approach in the bioeconomy.

Business Strategy and the Environment. 2022. Vol. 31(1). P. 251–267. DOI: <https://doi.org/10.1002/bse.2885>

15. Wield D. Bioeconomy and the global economy: industrial policies and bio-innovation. *Technology Analysis & Strategic Management*, 2013. № 25(10), 1209–1221. <https://doi.org/10.1080/09537325.2013.843664>

Krokhmal O.,

graduate student of the Department of Philosophical
and Sociological Studies and Sociocultural Practices
South Ukrainian National Pedagogical University
Named after K. D. Ushynsky
Odesa, Ukraine

UKRAINIAN MENTALITY BETWEEN TRADITION AND MODERNIZATION: A PHILOSOPHICAL ANALYSIS

The philosophical understanding of transformational changes in the Ukrainian mentality within the context of contemporary integration processes of Ukrainian society into the European socio-cultural space, as well as the dramatic events of the Russian-Ukrainian war, is highly important and relevant. In defining Ukrainian mentality, it should be noted that the phenomenon of national mentality reflects a certain spiritual and axiological condition of a people, formed as a result of the historically prolonged and relatively stable influence of various factors and circumstances, including social, cultural, socio-economic, ethnic, and religious ones [1]. At the same time, socio-cultural transformations undoubtedly influence the fundamental perceptions and value priorities embedded in the structure of national mentality; however, archetypes and traditions largely remain unchanged.

Significantly influenced by socio-political changes in Ukrainian society, which has undergone a path of evolution from a Soviet authoritarian system to a democratic state. However, changes in the cultural sphere and national mentality occur much more slowly than transformations in the political and economic spheres of society. Therefore, during the first years of Ukraine's independence, national mentality was characterized by value ambivalence and the preservation of Soviet values and attitudes in public consciousness. The social transformations that have taken place in contemporary Ukrainian society throughout the years of independence have contributed to strengthening the value of individualism within Ukrainian national mentality. Ukrainian history vividly demonstrates that individualism is not an obstacle

Наукове видання

Сучасна українська держава: вектори розвитку та шляхи мобілізації ресурсів : матеріали X Всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю, м. Одеса, 30 квітня 2026 року. Одеса : ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського», Центр соціально-політичних досліджень «Politicus», 2026. 583 с.

Опубліковано в авторській редакції